

ARCHIPEL & WILLEMSPARK

nieuws... mensen... samenleving...

www.archipelwillemspark.nl

NOV/DEC 2022

Een uitgave van Bewonersorganisatie
Archipel & Willemspark. Oplage 5000.

De Voedselbank

Twintig jaar geleden werd de eerste voedselbank in Nederland geopend. In het begin waren de reacties negatief. Een gevolg van het ontkennen dat er armoede zou heersen in een land als het onze? 'Over 4 jaar bestaat de voedselbank niet meer', werd er gezegd. De oprichters: *Sjaak* en *Clara Sies* werden daardoor niet van de wijs gebracht. En het bewijs is geleverd: het totale aantal voedselbanken is momenteel uitgegroeid tot 171 verspreid over heel Nederland.

De voedselbank heeft een tweeledig doel.

Ten eerste om armoede te bestrijden. De armoedegrens wordt berekend door het Centraal Bureau voor de Statistiek. In 2022 ligt in Nederland die grens bij een inkomen per maand van €1090 voor een alleenstaande, €1660 voor een eenoudergezin met twee minderjarige kinderen, €1530 voor een paar en €2080 voor een paar, met twee minderjarige kinderen. Momenteel zijn er 1 miljoen mensen die onder de armoedegrens leven. Deze mensen kunnen aanspraak maken op een voedselpakket. Op de website voedselbankennederland.nl zijn de toelatingscriteria en berekeningswijze nauwgezet geformuleerd. Bij aanmelding zijn vrijwel altijd professionele hulpverleners betrokken. 'Geen pakket zonder hulpverleningstraject'.

Ten tweede: in Nederland wordt jaarlijks 2 miljard kilo voedsel verspild (Monitor Voedselverspilling Update 2019) Bijna de helft wordt verspild door de particulier thuis en de rest door bedrijven zoals bijvoorbeeld fabrikanten van voedselproducten, detailhandel en horeca. Dat zijn duizelingwekkende cijfers! Daarvan weet de voedselbank 1 à 2% te redden. Hoe gebeurt dat? Door de overschotten van fabrikanten en supermarkten te verzamelen en naar plaatselijke loodsen te brengen. De voedselbank beschikt over koel/vrieswagens en koel/vriescellen, dus ook verse- en diepvriesproducten kunnen worden opgeslagen.

Er is ook veel vraag naar non-food, zoals sanitaire producten. Maar niet alle voedselbanken krijgen dat type artikelen aangeboden.

Ten tijde van economische crisis, zoals momenteel met de verdubbeling van gasprijzen en algemene inflatie, zijn supermarkten zelf zuiniger op hun overschot. Denk aan de afgeprijsde artikelen bij AH en aan artikelen met de sticker 'Weggooiën is zonde'. Bedrijven blijven langer op hun voorraden zitten en staan hun overtollige voorraden pas af aan voedselbanken vlak voor de uiterste houdbaarheidsdatum. Dat wordt gevoeld bij de voedselbank: er is een kleiner aanbod, terwijl de vraag stijgt.

In december, de feestmaand bij uitstek, wordt er van 5 tot 9 december actiegevoerd in onze wijk. U kunt artikelen, zoals genoemd in de flyer die u in de bus hebt gekregen, inleveren bij 't Klokhuis of bij één van de winkels in de Bankastraat achterlaten. Ze hebben inmiddels allemaal hun medewerking toegezegd!

In Italië staat bij de uitgang van de plaatselijke supermarkt het hele jaar rond een grote, plastic, doorschijnende ton. Daar stoppen mensen dagelijks wat extra gekochte levensmiddelen in. Welke grote supermarkt in Nederland voelt zich geroepen om dit mooie voorbeeld te volgen?

KK

5 t/m 9 december Voedselbankactie Archipel&Willemspark

Waar: Wijk en Dienstencentrum 'Het Klokhuis'
Wanneer: Maandag 5 t/m vrijdag 9 december 2022
U bent op deze dagen van harte welkom tussen 10.00 uur 's ochtends en 09.00 uur 's avonds.

Niemand hoort zonder eten te zitten en we kunnen allemaal helpen om dat te voorkomen. De Voedselbank geeft mensen in Nederland te eten die daarvoor zelf vaak het geld missen. Uw voedseldonaties of geldelijke bijdragen zijn daarbij van vitaal belang. Ook dit jaar organiseren we weer een actie voor de Voedselbank in onze eigen buurt.

Voor alle duidelijkheid: het gaat dus om een hulpactie voor mensen in nood in Nederland via de Voedselbank, niet per se mensen uit onze eigen, overwegend welvarende buurt.

Etenswaren: Koffie, thee, chocoladepoeder, vruchtensappen, houdbare melk, graanproducten (cornflakes, muesli etc), suiker, pasta, rijst, soepblikken, ingeblikte vlees, ingeblikte groente en fruit, pastasaus, linzen, bonen en andere peulvruchten, koekjes, crackers, tortilla's, noten, bakolie, glutenvrij voedsel, voeding geschikt voor mensen met een allergie, huisdierenvoeding
Toiletartikelen: deodorant, toiletpapier, douchegel, scheergel, shampoo, zeep, tandenborstels, tandpasta, tussens en cleaning gel voor handen.

Huishoudelijke artikelen: afwasmiddel, waspoeder, zeep, sanitaire doekjes en maandverband, luiers, babydoekjes, babyvoeding.

N.B. Geen etenswaren die over hun houdbaarheidsdatum heen zijn en geen alcoholische dranken.

U kunt de Voedselbank ook steunen door online geld te storten op rekening NL83 INGB 0004 2158 92 ten name van Voedselbank Haaglanden.

Wilt u als vrijwilliger meewerken of nadere informatie, neem dan graag contact op met mij,
Vandana van Straaten-Sharma T. 06 55 88 35 10
of stuur een email naar vsfvs@hotmail.com

P3 interview Andrew van Esch

P5 New! For International readers

P9 Moord in de wijk

Ontvang de A&W nieuwsbrief

Ontvang iedere 14 dagen een nieuwsbrief in uw mail met actueel nieuws uit onze wijk.

Scan de QR of ga naar archipelwillemspark.nl

International Residents

Much of the material in this community newspaper can be found in English on the international section of the community website:

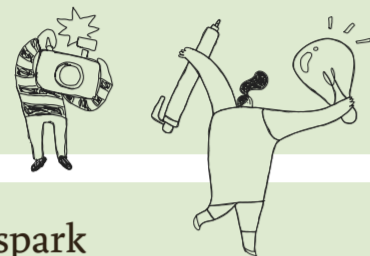
www.archipelwillemspark.nl

Bewonersorganisatie Archipel & Willemspark

Celebesstraat 4, 2585 TJ Den Haag
Administratie: mw. Trudy Hollander
T. 070 404 95 80 (of T. 070 350 35 11)
secretariaat@archipelwillemspark.nl

contact duurzaamheid
duurzaam@archipelwillemspark.nl
contact ruimtelijke ordening
ruimtelijkeordening@archipelwillemspark.nl
contact verkeer
verkeer@archipelwillemspark.nl
contact openbare ruimte
openbareruimte@archipelwillemspark.nl
contact cultuur
cultuur@archipelwillemspark.nl
contact zorg en welzijn
Tjibbe Ypma tjypma@kpnmail.nl

Bestuur B.O. Archipel & Willemspark
voorzitter: Wouter Buwalda
wouter@archipelwillemspark.nl
secretaris: positie is vacant
penningmeester: Ruud Klein
T. 070 362 57 44
ruud@archipelwillemspark.nl
lid: Derk Hazekamp
derk@archipelwillemspark.nl
lid: Willem Vader
willemvader@archipelwillemspark.nl
lid: Agnès Philipse
verkeer@archipelwillemspark.nl

Wijkkrant Archipel & Willemspark

nieuws voor de wijkkrant
wijkkrant@archipelwillemspark.nl

Sluiting kopij: 23 januari 2023
Sluiting advertenties: 26 januari 2023
Uitkomen wijkkrant: 16 februari 2023

Celebesstraat 4, 2585 TJ, T. 070 350 35 11
wijkkrant@archipelwillemspark.nl

redactie Arjan Hamburger, Kiddy Kohnstamm, Sandra van Loon, Frederique Nijhuis, Engelen Scholtes, Jan Wychers, Kaarina Zimmer

aan deze uitgave werkten verder mee
Bart Brouwer, José Buschman, Wouter Buwalda, Wilma Marijnissen, Ilse Mijnhart, Else Ponsen
correcties Frederique Nijhuis
cartoon Jos Lammers, joslamcomics.nl
ontwerp Wilmar Grossouw

Website archipelwillemspark.nl

nieuws voor de website
website@archipelwillemspark.nl

websiteredactie Patti Calabro, Maud Siegmund, Josephine de Vijlder

Wilt u de nieuwsbrief ontvangen?
Would you like to receive the newsletter?
Ga naar de website of scan de qr-code
www.archipelwillemspark.nl

Wijk- Dienstencentrum 't Klokhuis

Celebesstraat 4 — 2585 TJ Den Haag
T. 070 350 35 11
E. stichtinghetklokhuis@live.nl
F. www.facebook.com/klokhuis.denhaag
www.stichtinghetklokhuis.nl

Openingstijden 't Klokhuis
maandag t/m donderdag 09.00 – 16.00 uur
vrijdag 9.00 – 15.00 uur.
U kunt voor informatie, reserveringen en toegangskarten van activiteiten bij onze infobalie terecht, dagelijks van 9.00 uur tot 15.00 uur.

Beheer
mevrouw Randjeni Dubar
Assistent beheer:
Mekki El Batioui

Algemene adressen

Politie Haaglanden
T. 0900 88 44
T. 112 bij spoed & verdachte omstandigheden!

wijkagenten A&W
robert.kat@politie.nl
rutger.brinkmann@politie.nl

Dierenambulance T. 070 328 28 28

Lantaarn kapot, afvalbakken vol of een verzakte stoep?
Meld het aan de gemeente, bel 14 070.
U krijgt een melding als het is opgelost.

Florence Thuiszorg
verzorging en verpleging, T. 070 754 13 10

Wijkcentrum Het Schakelpunt
Burg. Patijnlaan 1900, 2585 CB Den Haag

The Anglican Church of St John + St Philip
www.stjohn-stphilip.org

Sint Jacobus Parochie
jacobus@rkdenhaag.nl

Protestantse Gemeente Duinzichtkerk
info@duinzichtkerk.nl

Wijkberaad 13 september 2022

Het **Wijkberaad** begon met een lezing door Paul Gerritsen, oud-rector van het vCL, over de geschiedenis van Den Haag. Mede daarom was het volle bak in het Vreedehuis. Deel 2 van de lezing, specifiek gericht op Archipel&Willemspark, vindt plaats op dinsdag 22 november (19.30 uur) in het Klokhuis.

Geplukt uit het verslag

Bestuurszaken

Willem Vader treedt toe tot het bestuur en is inmiddels ook voorzitter van de werkgroep Ruimtelijke Ordening. Willem woont sinds 2005 met zijn vrouw in de wijk. Na zijn loopbaan als officier was hij bestuurslid bij het Rode Kruis en de geschiedkundige vereniging Die Haghe. Van 2006 tot 2016 was hij voorzitter van het Haags Monumentenplatform.

Werkgroep Openbare Ruimte

Op diverse plaatsen in de wijk staan zoveel fietsen en deelscooters op de stoep dat je er niet meer langs kunt. De Bewonersorganisatie vroeg al eerder aandacht voor het probleem bij de wijkwethouder en Handhaving. Acute problemen kunnen gemeld worden via 14 070. Als er veel meldingen over een bepaalde locatie komen, wordt deze gelabeld als 'hotspot' en wordt er intensiever gehandhaafd.

Werkgroep Verkeer

Op de Patijnlaan ervaren de bewoners nog steeds veel last van het autoverkeer. De oorzaak kan gevonden worden in de vele opbrekingen in het Zeeheldenkwartier en de trage invoering van de projecten gericht op het verminderen van het vrachtoverkeer. In de hele stad worden nu nulmetingen gehouden op basis waarvan verdere maatregelen genomen worden.

Werkgroep Ruimtelijke Ordening

Beschermd stadsgezicht De Bewonersorganisatie participeert actief in de Stichting 9 Beschermd Stadsgezichten. Er zijn immers veel zorgen over de wijze waarop de gemeente omgaat met het beschermd stadsgezicht. De stichting richt zich momenteel op de manier van participatie zoals verwoord in de gemeentelijke Participatiegids.

Grondwater De werkgroep Grondwater hoort graag of bewoners problemen hebben met grondwateroverlast. De Wijkkrant bevat alle relevante informatie en een bijbehorende enquête.

Politiebureau De verhuizing van het politiebureau naar de Binkhorst is flink vertraagd. Dat geldt uiteraard ook voor de nieuwbouw aan de Burg. Patijnlaan. Het Plan Uitvoering Kader (PUK) wordt weer aangepast en voorgelegd aan RAW. Omwonenden hebben veel last van de airco op het dak van het hoofdbureau. Overleg met de politie leverde helaas niets op. Andrew van Esch (D66) heeft hulp aangeboden.

Plein 1813, nr. 4 en 5 Het pand aan het Plein 1813, nr. 4 en 5 is gekocht door een investeringsmaatschappij. Na een werkbezoek, gesprekken met de architect en de eigenaar concludeert de werkgroep dat het pand in zijn oude glorie zal herrijzen.

Gebouw Haagse Schoolvereniging Nassaulaan Het gebouw van de HSV wordt binnenkort verbouwd. Aan de achterkant staan nu veel uitbouwsels en noodlokalen. In plaats daarvan komt een uitbreiding van het complex dat goed bij de rest van het gebouw past. Van buitenaf gezien behoudt de school zijn uiterlijk. De bomen blijven staan.

Zonnepanelen in beschermd stadsgezicht Binnenkort komt de gemeente met de website zonnepanelen.nl. Daarop zijn alle daken van de gemeente te vinden. Je kunt de daken aanklikken om te zien waar je zonnepanelen wel/niet mag leggen en je krijgt een advies voor elk dakvlak.

Werkgroep Openbare ruimte

De snackkiosk op het Nassaplein wordt momenteel herbouwd. Aan de andere kant van het plein komt een modernistische ijskiosk - een roodmetaal ontwerp dat contrasteert met het Nassaplein.

Redactie Wijkkrant/website

De redactie streeft naar een wijkkrant met meer Engelse tekst ten behoeve van de vele expats in de wijk. Kaarina Zimmer zorgt voor de vertalingen.

Werkgroep Zorg en Welzijn

Onze wijk is een zogenaamde opbouwwerker rijker. Deze zal zich in nauw overleg met de werkgroep richten op het verbeteren van de woon- en leefomstandigheden van buurt- en wijkbewoners. Ook wordt onze wijk versterkt met een sportconsulent (Lizette Hanselaar). Deze richt zich op het creëren van voldoende sport en bewegingsaanbod.

Werkgroep Energietransitie

De gemeente verzorgt de komende periode voorlichtingsbijeenkomsten over de energietransitie. De wijk zelf denkt na over verduurzaming met hybride warmtepompen.

Het volledige verslag leest u op archipelwillemspark.nl Wouter Buwalda

Sinds maart van dit jaar is onze wijkgenoot Andrew van Esch (61) lid van de 8-koppige D66-fractie in de Gemeenteraad. In zijn veeleisende portefeuille zitten sociale zaken en werkgelegenheid, economie, kunst en cultuur, internationale zaken, de renovatie van het Binnenhof, en de wijken Haagse Hout en Archipel&Willemspark.

Andrew van Esch

'Den Haag is een veel te gesegregeerde stad'

Geboren in Den Haag, getogen in Amsterdam, maar sinds lange tijd als ondernemer, communicatie- en organisatiesdeskundige en, zoals hij het zelf noemt, "verbinder, bruggenbouwer en netwerker" weer wonend en werkend in de Hofstad. We spraken met hem in zijn bedrijfskantoor aan het Nassaplein.

Waarom in de Gemeenteraad? 'Lange tijd dacht ik lokaal politieke invloed te kunnen hebben buiten de directe politiek om, maar uiteindelijk is het toch de Gemeenteraad die bepaalt wat er in en met de stad gebeurt. Om die reden ben ik de actieve politiek ingestapt, eerst als fractievertegenwoordiger, nu als gemeenteraadslid. Vanaf het moment dat ik mocht stemmen ben ik D66-er, de partij die past bij mijn persoon en bij mijn idealen.'

Je pakket is omvangrijk, stel je bepaalde prioriteiten? 'Laat ik voorstellen dat de focus van het werk meestal bepaald wordt door de agenda van de Raad. Prioriteit voor mij vormen thema's rond sociale zaken en werkgelegenheid, de economie, en vooral ook de kloof tussen arm en rijk. Daar moet echt meer aandacht voor zijn, Den Haag is een veel te gesegregeerde stad. Ik ben nu bezig met een voorstel om de extreem bekennende bijstandsgereguleerder voor 5000 oudere inwoners te verlichten zodat zij weer een plek in de maatschappij krijgen.'

'Op cultureel terrein wil ik bereiken dat we zuiniger zijn op de goede dingen die we al hebben en dat we in ons subsidiebeleid ruimte scheppen voor eerlijke betaling binnen de kunstsector. Daarnaast besteed ik veel aandacht aan het versterken van de banden met de vele internationale organisaties en werknemers in onze stad. Verder ben ik ook voorzitter van de Raadscommissie Ruimte die over ruimtelijke ordening en wonen gaat.'

Hoe is het werken in een Raad met 14, vaak kleine, fracties? 'De versplintering maakt het werk – dat parttime is – ongelooflijk tijdrovend en complex, dat gaat onvermijdelijk ten koste van snelheid en van effectief, efficiënt bestuur. Ik fungeer nogal eens als 'oliemannetje', gericht op het wegslijpen van

'Het is hard nodig om het autoverkeer in de wijk in te dammen, het is te intensief, te dominant en te vervuילend'

Aan het slot benadrukt Andrew van Esch dat hij, als het even kan, steeds bij het wijkberaad aanwezig probeert te zijn. Andrew is ook per e-mail aanspreekbaar, via andrew.vanesch@denhaag.nl.

AH

Maanlander

Onze burenen in het van Stolkpark hebben vaak last van feesten die tot diep in de nacht worden gehouden in het Westbroekpark. De overlast was een paar jaar geleden zo extreem dat de Bewonersorganisatie aldaar de Omgevingsdienst Haaglanden inschakelde. Die stuurde enige dagen later een inspecteur. Aangekomen in het Westbroekpark constateerde deze dat er geen enkel geluid te horen was en vertrok onverrichter zake. Hoe dit afliep weet ik niet, maar wellicht staat het nog op de plank bij de maker van een satirisch tv-programma over overheidsfunctioneren.

Die programmamaker mag dan ook meteen de volgende zaak meenemen. Ondanks bezwaren van de Bewonersorganisatie is er vergunning afgegeven voor het plaatsen van een ijskiosk op het Nassaplein. In de motivering van de aanvrager staat de volgende toelichting: deze kiosk is een soort Maanlander die zich op gezellige wijze de omringende ruimte toe-eigent. Het is ook een geledpotige; de stalen constructie als schild voor een high-end interieur met verfijnde verlichting en kleurrijke producten. Die spanning komt het allerbest tot zijn recht onder de kolossale gull-wing die in open stand de plek markeert waar je dat contrast ultiem ervaart. De stalen cabine neemt een plaats in precies tussen de gemodificeerde zeecontainers en oldtimer foodtrucks. Het beste van beide werelden komt samen. Stoer design met de verfijnde details van gezellig staal.

Van een ijsje krijg ik het niet per se koud. Wel van termen als de verfijnde details van gezellig staal, en de ultieme ervaring van een kolossale gull-wing. Hier lijkt de kille commercie het te winnen van de schoonheid van een historisch plein.

Gelukkig gebeuren er ook echt mooie dingen op het Nassaplein. Op 11 september organiseerden de vrijwilligers van de Walking Dinner een Langetafellunch (lange tafels rechtvaardigen dit lange woord). Ruim 150 buurtgenoten, voorzien van eigen eten en drinken, schoven aan bij de lange tafels midden op het plein. Een heerlijk mooie ontmoetingsplaats. Ook dankzij het weer konden we spreken van Zuid-Europese toestanden. Hulde aan de organisatie.

Wouter Buwalda — voorzitter Bewonersorganisatie Archipel & Willemspark

Nieuwjaars receptie 15 januari 2023

Alle wijkbewoners zijn van harte uitgenodigd voor de traditionele nieuwjaarsreceptie op zondag 15 januari 2023. De receptie vindt plaats van 15.00-17.30 uur in 't Klokhuis aan de Celebesstraat 4.

De Nieuwjaarsreceptie wordt mede georganiseerd door de Stichting Archipel&Willemspark en de Vereniging en Stichting 't Klokhuis.

Hou wel de nieuwsbrief en website in de gaten voor actuele (covid)informatie.

Wouter Buwalda
Voorzitter Bewonersorganisatie A&W

De Vries Robbé
makaars in ontroerend goed

Aandacht, tijd en service

Javastraat 47 | 2585 AE Den Haag | 070 - 365 88 44 | info@vriesrobbe.nl | www.vriesrobbe.nl

Koop
Verkoop
Huur
Verhuur
Taxaties

NVM funda

ARCHIPEL
ZONWERING & ROLLUIKEN

Binnen & buitenzonwering van kwaliteit

info@archipelzonwering.nl - www.archipelzonwering.nl - 070-3461770

van Laar
verhandel

Bankastraat 83
2585 EH Den Haag
070 350 34 86

www.verhandelvanlaar.nl

Alexanderhoeve
Archipelkaas
Alexanderhoeve

— Bankastraat 44 —

Matzinger Eversdijk
Notarissen

Alexander Gogelweg 32
2517 JJ Den Haag

T (070) 35 88 000
F (070) 35 88 707

E notaris@matzingereversdijk.nl
www.matzingereversdijk.nl

Gransjean
WINKEN IN DEELGATESSEN

Steeds voor u op zoek naar bijzondere lekkernijen!

Bankastraat 12 • Den Haag
www.gransjean.nl

Celeste
HAUTE PARFUMS

Acqua di Parma
Annick Goutal
Caudalie
Cire Trudon
Creed
Diptyque
Geo F. Trumper
Leonor Greyl
Lorenzo Villoresi
Mason Pearson
Molton Brown
Parfums D'Orsay
Penhaligon's
Serge Lutens

FREDERIKSTRAAT 963 • T 070 3461487
WWW.CELESTE-PARFUMS.NL
24/7 online

DROST JUTEN
NOTARISSSEN

Jouw notariskantoor in Den Haag

Op afspraak ook 's avonds geopend

Drost Juten Notarissen • Nassauplein 36 • 2585 ED Den Haag
Telefoon (070) 342 51 00 • E-mail info@drostjuten.nl • drostjuten.nl

CREATIEF
SCHRIJVEN
Nynke Feenstra

Schrijfcursussen:
Verhalen schrijven
Familiegeschiedenis
Autobiografisch schrijven
Creatief schrijven

Bekijk het cursusaanbod:
www.nynkefeenstra.nl

J.J. STROÏNK
SINDE 1979
TANDPROTHETICUS

- Gespecialiseerd in volledige en frame gebitsprothesen ook op implantaten
- 30 Jaar lange ervaring en persoonlijk advies
- Vergoeding vanuit de basisverzekering tevens bij bezoek aan huis
- Voor spoedreparaties en pasvormcorrecties kunt u ook bij ons terecht volgens afspraak
- Onze praktijk is rolstoeltoegankelijk

Riouwstraat 17, 2585 GP Den Haag (070) 35 00 482
Website: www.praktijkstroink.nl

De Haagse Boekeriej

Literatuur ~ Kinderboeken
Antroposofie ~ Filosofie
en heel veel kunstkaarten.

English books – Deutsche Bücher
Commande de livres français

Frederikstraat 24 • 2514 LK Den Haag
(070) 346 48 00 • info@haagseboekeriej.nl
www.haagseboekeriej.nl

Thuiszorg die bij ú past

De 4 zekerheden van Evita Zorg

- 1 altijd en direct inzetbaar
- 2 alle zorg en ondersteuning thuis
- 3 vaste zorgverlener die bij ú past
- 4 volgens afspraak op afgesproken tijd

Evita abonnement afsluiten?
Laat ons u informeren!

Ook voor de dagbesteding bent u van harte welkom in Evita Lokaal

t 070-3141600
info@evitazorg.nl
www.evitazorg.nl

Martin Willems | Hair Art

Bankastraat 103 A
2585 EJ Den Haag
ttn+tx 070 35 44 812

De Tegelkunst

Verkoop en uitvoering vakmanschap voor restauratie, reparatie en onderhoudsadvies op maat

Javastraat 106
2585 AV Den Haag
070-3630112 of 065 1303770

Email: info@detegelkunst.nl
Voor openingstijden zie: www.detegelkunst.nl

The English page

Origins of the 'Archipelbuurt'

Those of you new to the neighborhood may be wondering why we call this the 'Archipelbuurt', or the 'Archipel' for short. Yes, it does mean archipelago, but some of the street names seem strange and almost fantasy-like (for example Deli, Boni).

One clue is that these are all islands or island groups in Indonesia, which in colonial days was called 'the Dutch East Indies', or simply 'Indië' in Dutch (not to be confused with India). And in Dutch the Archipel is also referred to as the 'Indische buurt', not only because of the street names, but also because the first residents were very often 'Indiëgangsters', repatriated Dutch people returning from 'the East'.

Until 1850, the whole area from the Mauritskade to Scheveningen was the private domain of the Royal Family of Orange. Both Willemspark, and later the Archipel, were developed as residential areas between 1850 and 1900, and their origins are strongly linked to the royal family and the military of the day. In the last issue we described the origins of the Willemspark area. This article focuses on the origins of the 'Archipelbuurt'.

For years an old road, renamed the Javastraat in 1861, formed the city limits. Construction on the Scheveningen side of the Javastraat began in 1869, when the Balistraat was laid out and the first houses were built. In 1870, the boundaries of the city

were again moved from the Javastraat to a newly built road, the Laan Copes van Cattenburch. The area between the Javastraat and the Laan Copes was then known as Willemspark II but now is considered part of the Archipel.

During the beginning of the reign of King William II, a new barracks, the 'Alexander Kazerne' (named for King William II's second son) had been built out beyond the city limits, where some small farms were located. It was a large complex, spanning the area between what later became the Timorstraat and the Borneostraat. The Couperusduin apartments are now situated there, as well as the newer apartments on the other side of the Bonistraat. The barracks were built for the cavalry, and cavalry displays on the parade grounds (where now the Burgemeester de Monchplein apartment buildings are) attracted large numbers of spectators!

Farther toward the sea, the dunes began, and scattered among the valleys were small farms and meadows. The area was known as Duinweide. (There is still a reference to Duinweide in a transom above a door in the Riouwstraat, but it's a door to an alley. What is behind that door?). In 1877 the city of The Hague purchased the land from the noble family that owned the exclusive rights to the property. The land was sold off to building corporations to develop the area's street plans and houses, partly to house the military as well as to account for the large influx of new residents (including 'Indiëgangsters').

Development of this land was sporadic. The lots were often purchased by general contractors. Some built on two lots, some on three or four, and you can still see (minor) differences in the façades of the houses along the streets. During the 1870's and 80's the neighborhood grew to its current size. But the showpiece of the neighborhood, the Bankplein with its original fountain, was not built until 1883/84. With the Lombokstraat, Delistraat and the Prinsevinckenpark (the most remarkable and surprising part of the neighborhood), the Archipelbuurt was completed by 1890.

KAZ

Bricked Up Windows —No View, No Tax

From 1794–1815, the Netherlands was under the sphere of influence of the First French Republic and governed by a brother of Napoleon. They finally came completely under French rule. The Dutch call this the French era ('de Franse tijd').

During this period, the Netherlands adopted many new measures inspired by the French, including a national tax system, devised by the Minister of Finance Alexander Gogel. One of the new rules was the introduction of a tax based on the number of doors and windows in a building. That rule was imposed in 1812 and it still has left its mark on our neighborhood. The tax could be assessed from the street, so there was no need for the tax man to enter a dwelling. More windows meant higher taxes, the fewer the windows, the lower the tax.

Windows with no view. A frame is constructed as if a window could be installed, but the window area is plastered over. A window that doesn't allow you to look out at the street or the surroundings! But you don't pay taxes, and that may be one of the main considerations for the frugal Dutch. In fact, it remains a rather bizarre feature and a lasting remnant of the French era.

One may wonder why the builders even bothered to create a cement window – why not just build a smooth, even wall? Perhaps they felt that walled-up windows were more pleasing to the eye than just a straight façade. Or perhaps they thought that current and future owners might want to install windows later – and suffer the higher taxes after all.

However that may be, the tax rule was abolished in 1896. Since then, a number of these spaces have been opened and windows have been installed. But several remain – a curious phenomenon of an earlier age.

Bart Brouwer / KAZ

In our Archipel&Willemspark neighborhood – built between 1860 and 1890 – one can still find many of these bricked up or plastered spaces where otherwise windows would be. There is a house on the corner of Bankplein/Riouwstraat that has three plastered windows, complete with concrete shutters as if to provide shade from the sun. But these shutters are made of cement! What kind of architect designs something like that?

Support our neighbourhood's Food Bank Action

No one should be forced to go without food and we can all help prevent this. The Food Bank provides food to people in the Netherlands who lack money to ensure their own food security. Your food donations or monetary contributions are vital to the Food Bank. We are organizing an action for the Food Bank in our own Archipel&Willemspark neighbourhood this year.

At: The neighbourhood centre *Het Klokhuis*. **From:** Monday 5th till Friday 9th December 2022. On these days you are welcome to come anytime between 10 AM and 9 PM.

To be clear: this is an action to help people in need in the Netherlands via the Food Bank, not necessarily people from our own, predominantly prosperous neighbourhood.

List of welcome supplies / Food items / coffee, tea, hot chocolate, juices, UHT milk, Cereal, sugar, pasta, rice, soup in tins, canned meats, vegetable and fruit tins, pasta sauce, lentils, biscuit, cooking oil, gluten-free food, food for pets / **Toiletries** / toilet paper, shower gel, shaving gel, shampoo, soap, toothbrushes, toothpaste / **Household items:** laundry liquid detergent, washing powder / **Sanitary towels, tampons / Nappies, baby wipes and baby food** / *N.B. Please no foodstuffs past the use-by or expiration date and no alcoholic drinks.*

You can also support the Food Bank directly through monetary donations into account NL83 INGB 0004 2158 92 in the name of *Voedselbank Haaglanden*. If you would like to participate as a volunteer or would like further information, please contact me, Vandana van Straaten-Sharma at 06 55 88 35 10 or write to vsfvs@hotmail.com

- advertentie -

Hekking
NVM MAKELAARS

**Hekking NVM Brokerage,
The Hague real estate agent
in the heart of the Archipel!**

Our services	Contact
Selling	Bankastraat 66
Rental	2585 EP The Hague
Purchase	+31 (0)70 - 404 98 98
Appraisals	info@heking.nl
Free valuation	

www.heking.nl

Geest-rijke wijk

Antroposofie

Er zijn opvallend veel geestelijke en spirituele scholen in en grenzend aan de Archipelbuurt. Ik denk aan de Soefi, de Bahia en de Vrijmetselaars. Ik vroeg me af wat de reden daarvan zou kunnen zijn en kreeg een mogelijk antwoord via het herfstnummer van het tijdschrift Haagsche Historie. Daarin las ik dat het Vredespaleis gebouwd is op een leylijn. Leylijnen zijn krachtlijnen die sterke energie over de aarde vervoeren. Het menselijk lichaam heeft soortgelijke lijnen, de meridianen, waar de acupunctuur mee werkt.

Rudolf Steiner (1861-1925), de grondlegger van de antroposofie, stelde aan het begin van de 20e eeuw vast dat de plaats waarop het Vredespaleis was gebouwd de meest spirituele plek van Nederland was. In een straal van een kilometer rondom het Vredespaleis hebben zich diverse spirituele scholen gevestigd.

Tijd om langs te gaan bij het Elisabeth Vreedehuis in de Riouwstraat, het centrum van de Antroposofische Vereniging in Den Haag. Daar trof ik Elisabeth Appenrodt. Elisabeth is een oudlerares euritmie en kon mij veel vertellen over de antroposofie en het werk van Rudolf Steiner

'In de door Rudolf Steiner ontwikkelde antroposofie wordt de mens gezien als een geheel van lichaam, ziel en geest. Dat we een lichaam hebben is voor de mens een evident gegeven. Maar de wereld van de geest is minder duidelijk. De antroposofie geeft de mens een scholingsweg om van deze zintuiglijke wereld, de wereld die wij waarnemen naar de bovenzintuiglijke wereld, de geestelijke wereld te komen. Ons lichaam kunnen we aanraken en voelen. Maar het probleem met de geesteswereld is dat we die niet kunnen zien en scholing nodig hebben om daar contact mee te krijgen. Rudolf Steiner was helderzinnig en beschrijft hoe hij door aanleg en training inzicht verwierf in de geestelijke, niet materiele wereld. Appenrodt vertelt verder: 'Hij gaf lezingen en voordrachten door heel Europa en schreef meer dan 30 boeken. In zijn boek Theosofie geeft hij de mens richtlijnen voor een individuele innerlijke scholingsweg, waarmee hij zijn zintuigen kan ontwikkelen om in de geesteswereld te kunnen schouwen. Daarbij gaf Steiner de mens richt-

lijnen en aanwijzingen hoe hij die geestelijke wereld op een waardevolle wijze met de aardse werkelijkheid kon verbinden.'

Appenrodt licht toe: 'Die richtlijnen zien we concreet terug op tal van gebieden in onze materiele wereld. In de antroposofische geneeskunde, in de vrije scholen, in de biologisch dynamische landbouw die werkt met kosmische aspecten via de zaai kalender, in kunstzinnige therapieën en in de architectuur. Door middel van deze facetten laat de antroposofie zien hoe geest en materie onlosmakelijk verbonden zijn voor een harmonische ontwikkeling van onze aardse werkelijkheid. De natuurwinkels, de vrije scholen hebben de laatste jaren een enorme groei doorgemaakt. Ze komen tegemoet aan de vraag van de hedendaagse mens die zoekt naar verdieping.

Het Elisabeth Vreedehuis is een cultuurhuis, vertelt Appenrodt. 'Het is genoemd naar Elisabeth Vreede (1879-1943) en naaste leerling van Rudolf Steiner. Zij was astronoom en wiskundige en woonde in Den Haag. Het Vreedehuis is

een ontmoetingscentrum. Niet alleen zijn er lezingen en studiebijeenkomsten op het gebied van de antroposofie. Ook voor muziek, kunst en andere culturele activiteiten is hier plaats. Het Vreedehuis wil bijdragen aan de zoektocht naar zingeving. Het wil een huis van ontmoeting en verbinding zijn zowel voor de antroposofie als voor een bredere maatschappelijke beweging daarbuiten.'

www.vreedehuis.nl

ES

Zeg het met bloemen!

Bij Debby van Snijder Bloemen, kan dat al 35 jaar. Eerst onder de hoede van haar vader. Die draaide sinds 1972 de bloemenkiosk op de hoek van de Ruychroeklaan en de Van Hogenhoucklaan. Tien jaar geleden heeft Debby dat van hem overgenomen. Maar ze heeft nog een kiosk. Die staat in onze wijk. Een beetje verstopt: helemaal aan het eind van de Kerkhoflaan, vlak naast het grote hek dat toegang geeft tot de Algemene Begraafplaats.

Sinds kort is de kiosk helemaal gerenoveerd. Het zonne-geel straalt je tegemoet! Aanzienlijk ruimer, is er nu naast water en elektriciteit, ook een eigen toilet. Omdat de Kerkhoflaan schuin omhoogloopt, moest de bestrating aangepast worden. Door een verhoging te maken en een paar treden, staat de kiosk nu waterpas. Op vrijdag 23 september werd de kiosk officieel heropend. Alle buurtbewoners hadden een flyer met uitnodiging in de bus gekregen. De regen, waar we de hele zomer zo naar verlangden, liet zich jammer genoeg niet ontbetuigd bij de heropening. Gelukkig was het zonnescherm nog in allerijl door de betreffende leverancier gemonteerd. Dat hielp om te kunnen schuilen. Er was lekkere wijn en andere drank en heerlijke hapjes van Bas Private Cooking. Wie zich niet liet weerhouden door de regen, kon daar ruim van profiteren. Omdat Debby niet op twee plaatsen tegelijk kan zijn, wordt de kiosk door Coby gerund. Zij zit ook al heel lang in het vak. Je moet sterk zijn van lijf en leden wil je in weer en wind dit werk doen. Coby zegt: 'Je houdt het alleen vol, als je echt liefde hebt voor dit vak'. En dat hebben beide dames. De kiosk is geopend van donderdag tot en met zondag. Vanwege de locatie ideaal als je een bloemetje wil leggen op het graf van een dierbare overledene. Maar het overgrote deel van de verkoop, betreft boeketten die cadeau worden gegeven.

We zeggen het nu eenmaal graag met bloemen. Succes dames!

KK

Wat een weldaad een rustige omgeving voor bomen betekent, is goed te zien op de begraafplaatsen - oases van rust bij uitstek - in onze buurt. Op de Joodse Begraafplaats vormen zeven monumentale eiken een prachtig ensemble. Ingrenpen aan de graven zijn verboden volgens de Joodse wet, daardoor heeft een van de eiken over het graf van de 18e-eeuwse rabbijn Saul Halevi kunnen groeien.

Op de Katholieke en de Algemene Begraafplaats waken vele schitterende bomen over de duizenden stadsgenoten die hier hun laatste rustplaats vonden. De dubbele rij zwarte dennen op de Algemene Begraafplaats springt meteen in het oog, net als de imposante atlasceder waaronder een treurbeuk half versholen gaat. Staan dan aan een drukke weg in een klein boomspegeltje zouden deze bomen nooit de omvang en leeftijd bereiken als hun broeders in betere omstandigheden.

Rust is niet alleen onmisbaar voor de mens, ook bomen varen wel bij wat rust!

bomenstichtingdenhaag.nl Susana Overlack

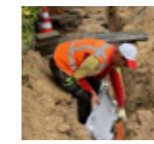

Rust & Onrust

De moderne stad heeft een heel eigen dynamiek. Razend verkeer, uitlaatgassen, honden, fietsen... Planten en dieren in de stad leiden een ander leven dan hun soortgenoten in het bos. Sommige soorten zijn cultuurvolgers en hebben zich aangepast aan het stedelijke leven. Maar de bomen in de stad hebben het niet zelf voor het kiezen gehad. De veelal te krappe groeiplaats, verharding, graafwerkzaamheden en vervuiling belemmeren de straatbomen in hun ontwikkeling en bekorten hun leven aanzienlijk doordat ze ten prooi vallen aan ziektes. Zelden worden straatbomen ouder dan 40 jaar. Op die leeftijd zijn de meeste bomen nog maar net volwassen en kunnen dan pas goed de ecosystemendiensten (o.a. vastleggen van koolstof) vervullen. En als er geen schimmel of bacterie op de loer ligt wacht de zaag...

Gelukkig zijn er midden in de stad plekken waar bomen wel tot volle wasdom kunnen komen. Verscholen in particuliere tuinen staan soms schitterende bomen. Door de goede zorgen en de betere standplaats hebben 254 bomen op particulier terrein de monumentale status; zo ook in de Archipel & Willemspark. In de tuinen van Plein 1813, de Sophialaan en Alexanderstraat alleen al staan er 21. Deze bomen zijn op een enkele uitzondering na ruim honderd jaar.

Spierballen!

De snelheid van het gemotoriseerde verkeer neemt langzaam af. Die van het digitale verkeer daarentegen steeds meer toe. Hadden we al jaren een kabel, wordt het nu een glasvezelkabel. Je kon erop wachten. Op een morgen is het zover en ligt onze stoep open om er de oranje kabels te leggen. Kabels die informatie nog sneller bij ons thuis brengt.

Plougen stevige mannen werken trottoir na trottoir af. Bulgaren, zei iemand op straat. Ze spraken in elk geval geen Nederlands. Maar nee, volgens een buurvrouw die ze koffie bracht, niks Bulgaren: Turken en Marokkanen. Dat hoorde ze van de opzichter, die wel Nederlands sprak. Waarom ze geen Nederlanders namen? Heel eenvoudig mevrouw: Nederlanders hebben geen spierballen.

De stoepen zijn weer dicht. De tegels liggen er weer; iets rommeliger. Bij de gevels van de huizen steken nu oranje steeltjes uit de grond met een wit dopje. Een nieuwe soort paddenstoel, het Digitaal Glasvezel Zwammetje.

JW

NIEUW BOUW IN DE WIJK

Soeverein Alexanderstraat 8-12

Aan Alexanderstraat 8-12 staat een rond 1860 gebouw complex dat oorspronkelijk uit drie statige herenhuisen bestond en later een kantoorbestemming kreeg, met alle ingrepen van dien. In de komende tijd worden in dit rijksmonument door Architectencombinatie twaalf luxe appartementen aangelegd met woonoppervlaktes tussen 107 en 135 m². De ruimtes worden afgestemd op de huidige wensen van wooncomfort en eisen van brandveiligheid, maar monumentale onderdelen blijven behouden. Het complex heeft de naam *Soeverein* meegekregen, mede vanwege de ligging vlak bij het onafhankelijkheidsmonument op Plein 1813. De appartementen zelf krijgen namen als *De Apollonius*, *De Cornelis Theodorus* en *De Willem Frederik*. Aan de achterzijde komen, naast enkele privé-tuinen, 12 privé-parkeerplaatsen en een fietsstalling. Prijzen variëren tussen € 938.000 en € 1.165.000. De verbouwing start in 2023 en oplevering is voorzien in 2024.

The Embassy Koninginnegracht 63/64

In dit uit 1882 daterende en in opdracht van suikerhandelaar Frederik Cignett gebouwde pand huiste tot voor kort de ambassade van Sudan. Het gebouw, een rijksmonument, wordt door de Amsterdamse vastgoedontwikkelaar Goodwin Westbay in samenwerking met de Architectencombinatie getransformeerd tot acht appartementen en is omgedoopt tot *The Embassy*. Het pand loopt aan de achterkant door tot aan de Balistraat. In het voormalige, deels afgebroken, koetshuis aan de Balistraat worden twee zogenaamde 'loftwoningen' voorzien. Het gebouw staat op een groot stuk grond waardoor er naast enkele privé-tuinen ook ruimte is voor een binnentuin en privé-parkeerplaatsen. De afmetingen van de appartementen lopen uiteen van 77 tot 135 m². Prijzen variëren van € 600.000 tot € 1.095.000. Oplevering van de meeste appartementen is voorzien in 2023.

AH

VREEMDE VOGELS IN DE ARCHIPEL

Leven met Clara Eggink

'Een ding staat voor mij wel als een paal boven water: wij hadden bij elkaar moeten blijven, J.C. Bloem en ik.' Zo begint de schrijfster en vertaalster Clara Eggink (1906-1991) haar gepubliceerde herinneringen aan de dichter J.C. Bloem, met wie zij getrouwd, gescheiden en weer herenigd is geweest. Dat van die 'paal boven water' kan bijna geen toeval zijn: Eggink voelde zich met hart en ziel verbonden met het water. Haar stiefvader voer op de Holland-Amerikalijn, zelf was zij verwoerd zeezeiler en jarenlang woonde zij op een woonboot. Op haar 74ste reisde zij als enige passagier mee op een vrachtschip door het Panamakanaal naar Zuid-Amerika. Een journalist beschreef haar woning als een maritiem museum: een sloop met een kompas, prenten, scheepjes in flessen, lantaarns en stuurwielen. Dat 'museum', ook gevuld met duizenden boeken uit de erfenis van Bloem, bevond zich aan de Riouwstraat 19, in het statige herenhuis uit 1881, waar Clara Eggink in 1977 na tien jaar de laatste hand zou leggen aan haar openhartige memoires, *Leven met J.C. Bloem*.

Hoe was dat leven met Bloem? Er bestaat een foto die alles zegt. We zien Clara Eggink op haar hurken zitten, sigaret in de mondhoek, een mannelijke vamp met sexappeal, geflankeerd door haar zoonje Wim en haar echtgenoot Jacques Bloem, die in zijn plusfour met dichtgeknoot colbert en pet gemakkelijk voor haar vader kan doorgaan. Tijdens haar eindexamen HBS was de vonk overgeslagen tussen de negentienjarige Eggink en de bijna twintig jaar oudere examinator Bloem. Na een bruiloft en een bevalling volgde in 1932 een echtscheiding, toen Eggink overstapte op een andere dichter, Jan Campert, met wie Bloem het overigens uitstekend kon vinden. Wat trok Eggink aan in Bloem? Zijn gedichten, zijn enorme eruditie, zijn verzameling kleurige, glimmende stropdassen? Zelf schreef ze: 'Hij was de eerste man die mij niet verveelde.' Bloem deed liever niet iets waar hij geen zin in had, zoals werken of stoppen met drinken. 'Er was in het dagelijks leven in wezen maar één ding waar hij aan verlaafd was niet alleen, maar waar hij ook alles aan opofferde. Dat waren boeken en het bezit daarvan,' aldus Eggink. Ook had Bloem de neiging tot 'onbeweeglijkheid'. Zij daarentegen bezat haar leven lang een grote seksuele eetlust, die zij periodiek ook met niet-dichters wist te stillen.

Clara Eggink schreef zelf ook poëzie - koel, zakelijk, soms bitter - en voorzag in haar onderhoud als letterkundig criticus en vertaalster. Na een huwelijk van vier jaar met een zakenman - ze woonde twee jaar in Egypte - genoot Eggink in de jaren vijftig in Amsterdam een vrijgevochten bestaan. In 1959 liet zij haar woonboot voor anker gaan in Kalenberg (in de Overijsselse Weerribben) en nodigde Bloem, die met zijn gezondheid begon te sukkelde, uit om weer onder haar vleugels te komen wonen in een boerderij nabij haar ligplaats. Daar overleed hij in 1966, 79 jaar oud, als een van onze grootste dichters.

Begin jaren zeventig kwam Clara Eggink in de Riouwstraat wonen, waar zij als voorzitter van de Haagse Kunstkring haar druk cultureel leven voortzette en straatgenoot werd van James Brockway, de dichter-vertaler die niet mals oordeelde over Eggink als vertaalster. Haar kamerbrede werktafel voor het raam was altijd overladen met boeken en papieren. Aan de muur hingen portretten van haarzelf en Bloem. In de kleine tuin stonden overal potten met kleurige planten en bloemen. Eggink was geliefd en gevreesd om haar scherpe tong en uitgesproken meningen. Met groot plezier bezocht ze veilingen en probeerde toenmalig buurtgenoot Dolf Verroon tevergeefs over te halen tot de aanschaf van schoenen en

een excentriek pak op een verkoping in het Engelse Kerkje. Phil Muysson, de man achter uitgeverij Bzztòh, woonde halverwege de jaren zeventig met zijn vrouw bij Eggink op kamers en herinnerde zich hoe hij ooit tijdens een wolkbreek een fietstocht afbrak terwyl Clara, toch al drijfnat, doorfietste om geheel gekleed in de duinreservoirs van de Waterleiding te duiken. Begin jaren tachtig verhuisde Eggink naar het Rosa Spier Huis in Laren, daarna naar een verzorgingstehuis in Scheveningen. In 1991 werd ze begraven in Paasloo, naast Bloem.

De grote patriciërs woning aan de Riouwstraat schonk Clara Eggink de rust, concentratie en moed om het boek te schrijven over haar leven met Bloem. Bij het langfietsen denk ik aan haar dichtregels: 'Want of wij al zoeken en trekken // Of uitzien van ons balkon, // Niemand kan meer ontdekken // Dan de rand van de horizon.'

José Buschman

Deze foto werd door Peter de Ruiter gemaakt op de 16e verdieping van 'Olympus', op het Monchyplein, het hoogste gebouw in onze buurt. Met dank aan Peter en de eigenaar van het betreffende appartement.

GLUREN | BUREN
bij de BUREN

De samenwerking tussen Estata en Gluren bij de Buren zorgt ervoor dat lokale podiumkunstenaars een speelplek krijgen. In huiskamers verspreid door heel Den Haag kun je zondag 5 februari genieten van muziek, cabaret, theater en meer.

Tijdens Gluren bij de Buren staan voordeuren wagenwijd open voor buurtgenoten en cultuurliefhebbers. Gastvrije bewoners verwelkomen je om samen te genieten van lokale amateerkunst.

Je huiskamer of act aanmelden kan tot en met zondag 18 december via www.glurenbijdeburen.nl

AANKOOP | VERKOOP | AANHUUR | VERHUUR | BEHEER | TAXATIES

ESTATA
MAKELAARS O.G.

NVM MVA CERTIFIED
ESTAT BROKER

Een thuis vind je samen met Estata.

Met onze persoonlijke aandacht, ons unieke netwerk en brede aanbod zorgen wij ervoor dat jij krijgt waar je echt blij van wordt!
www.estata.nl

070 350 70 50 | info@estata.nl

Marceline Strumphier
NVM register
makelaar taxateur

Margot Koesen
NVM register
makelaar taxateur

AANKOOP | VERKOOP | AANHUUR | VERHUUR | BEHEER | TAXATIES

ESTATA
MAKELAARS O.G.

NVM MVA CERTIFIED
ESTAT BROKER

PARKSTAETE
SCHILDERWERKEN

www.parkstaeteschilderwerken.nl

VAN DE VELDE NOTARIAAT
'S- GRAVENHAGE

Burgemeester Kolfshotenweg 63 | 2585 DZ 's-Gravenhage
telefoon 070 346 95 02 | www.vandeveldenotariaat.nl

MEIJER
FINANCE

Marius Meijer AA/RB

Javastraat 14
2585 AN 's-Gravenhage
Tel.: 070 - 360.02.32
www.meijerfinance.nl

VON POLL REAL ESTATE
WE THINK GLOBAL BUT ACT LOCAL

Von Poll Real Estate - Bankastraat 2 - Tel: 070 200 196 9 - www.von-poll-denhaag.nl

Ken Kyusho Jutsu, One Second Fight.

Zelfverdedigingscursus Dames
Zelfverdedigingslessen Heren:
zaterdag 10.45 - 11.45

Haagsche fitness en Kyusho Vereniging
Instructeur Ruud van Triet, 6to dan Ken Kyusho Jutsu, 5to dan Taekwon-do

Locatie:
Klokhuis, Celebesstraat 4, den Haag
Contact:
Tel: 06-57077313
E-mail: hfkv070@hotmail.com

ANNETTE POLDERMAN
LIJSTEN / ENCADREMENTEN

BANKA STRAAT 85
2585 EH DEN HAAG
TELEFOON: 070 - 355 62 25

TUINAANLEG EN ONDERHOUD
HOVENIERSBEDRIJF
"DE CONIFEEER"

Ook voor uw sierbestrating, kleine sloopeerkzaamheden, balkon, snoeien en roeien van bomen.

R.G. v. Straaten
Borneostraat 54
2585 TW Den Haag

Mobiel: 06-53780411
Mail: info@deconifeer.nl

APOTHEEK NAUTA

•Bankastraat 60, 2585 EP Den Haag
Telefoon (070) 354 00 70
•Javastraat 5
Telefoon (070) 365 60 62

Geopend maandag t/m vrijdag van 8.30-17.30 uur. Op zaterdag van 11.00-15.00 uur alleen Bankastraat.

Ook voor bezorging aan huis of op het werk (op het voor u gewenste tijdstip en kosteloos)

CHR. TH. JEHEE
STEENHOUWERIJ
NATUURSTEENHANDEL

Gevelbekleding - Schouwbekleding
Dorpels en Nuten - Trapbekleding
Vloeren - Vensterplaten
Grafmonumenten

Sumatrastraat 30 Tel. (070) 350 44 80
2585 CS Den Haag info@jehee.nl

Fysiotherapie
Manuele therapie
Psychosomatische fysiotherapie
Medische Fitness
Consulten
Advies/begeleiding

Archipel
Fysiotherapie & Manuele therapie

Sumatrastraat 205
2585 CP Den Haag
070 - 3503990
Locatie "De Bataaf"
Ver Huëllweg 2
2585 JC Den Haag
070 - 3506944

www.archipelfysiotherapie.nl

Ingezonden brief

Op gezette tijden is er in de wijkkrant ruimte voor een ingezonden brief of bijdrage van een mede-wijkbewoner. Onderstaand een brief van Wilma Marijnissen over verduurzaming in onze wijk.

Zo eenvoudig kan het zijn: Méér, met minder!

Wist u dat indien u uw boodschappen door Albert Heijn aan huis laat brengen, AH de daarvoor benodigde vrachtwagentjes 7 dagen per week, 3 dagdelen per dag op de A12 van en naar Bleiswijk laat rijden om te bevoorraden. Terwijl u om de hoek de boodschappen kan doen in de Bankastraat.

Wist u dat als je in je tuin een regenton aansluit op de hemelafwatering, je de hele tuin water kan geven en de riolering minder snel overbelast raakt bij stortbuien.

Wist u dat de ORACs er alleen zijn voor restafval en dat de ondergrondse containers op het Nassauplein bestemd zijn voor glas, papier/karton, plastic en kleding. Voor groente-, fruit- en tuinafval kunt u een handig gft-containerje of groenemer bij de gemeente aanvragen, elke vrijdag worden die geleegd. En één keer per maand karton en oud papier.

Bel eens met de Kringloop, Emmaus, of Lotje in plaats van je spullen bij het grofvuil te zetten. Veel mensen zijn dolblij met uw gebruikte goederen. Ik zie vaak goed spul bij grofvuil staan, doodzonde.

Als u bij koud weer op een terras wilt zitten: kleedt u warm aan, sla een deken om, in plaats van in deze energiecrisis een stroomvretende horeca-heater aan te laten zetten.

Denk na over hoe je je huis verduurzaamt: wegdoen van oude materialen is vaak niet duurzaam, nieuwe grondstoffen zijn schaars, alle vervoersbewegingen per vrachtwagen zijn verspillend. Verduurzaming kan vaak eenvoudiger: minder apparatuur kopen en gebruiken, minder verlichting, minder stoken, kort douchen, water opvangen.

Kortom: meer met minder, dat zou best passen in deze rijke buurt.

Misschien goed om met de werkgroep Duurzaamheid eens te kijken of we een 'regentonnen in de tuin actie' kunnen opzetten.

Hartelijke groet, Wilma Marijnissen
Batjanstraat 21, sinds 1989

Afvalsorteerstraat

Soms loont het om je tegen gemeentelijke besluiten te verzetten. De gemeente Den Haag had in zijn onmetelijke wijsheid bepaald dat er in de tamelijk smalle en door auto's en fietsers druk bereide Riouwstraat, ongeveer op de hoek van de Borneostraat, een zogenaamde afvalsorteerstraat moest komen, vergelijkbaar met de afvalsorteerstraat op het Nassauplein. Een plek waar bewoners hun glaswerk, papier en karton, plastic en oude kleding kwijt kunnen in ondergrondse containers.

Een grote groep omwonenden heeft tegen deze specifieke locatie bij de Raad van State om een veelheid van redenen bezwaar aangetekend. Een aantal van die bezwaren vond gehoor bij de rechter: de gemeente had onvoldoende of niet gekeken naar de verkeersveilig-

heid, de parkeerdruk en het lawaai, had niet gelet op de gevolgen voor de pal tegenover de voorgestelde locatie gelegen manege en ook niet in de gaten dat de gemeente op precies dezelfde plek recent twee elektrische oplaadpalen had geplaatst. De Raad van State vernietigde het gemeentelijk besluit en de gemeente zal op zoek moeten naar een betere locatie.

Al is volgens veel bewoners de bestaande voorziening aan het Nassauplein afdoende, mits de gemeente de ondergrondse containers veelvuldig leegmaakt en de locatie goed wordt schoongehouden. Het zou daarbij trouwens al flink helpen als wijkbewoners en anderen - waaronder horecabedrijven - geen afval naast de containers dumpen.

AH

Onderstaand verhaal werd oorspronkelijk uitgebreider door Bob Feenstra geschreven voor de wijkkrant, maar niet eerder gepubliceerd. Dit is een verkorte versie.

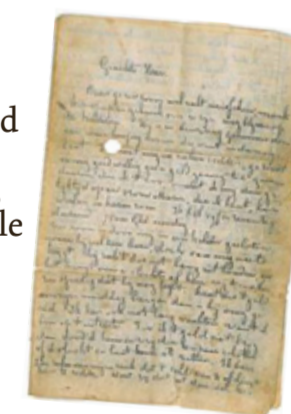
COLLECTIE
FEENSTRA

Moord in de wijk

Op 23 september 1880 werd Den Haag opgeschrikt door een afschuwelijke moord. Een dertienjarige jongen werd een half uur voor het einde van de les van school gehaald door een heer met een rijtuig. De jongen zou de heer gekend hebben. Toen hij een half uur na het uitgaan van de school niet thuis was gekomen werd er bij de school geïnformeerd. Daarna werd alarm geslagen. Zijn naam was Frederick Marius Boggaard. Hij woonde met zijn ouders op Plein 1813 nummer 3, in de villa waar nu de ambassadeur van Pakistan woont.

De ouders van de jongen ontvingen dezelfde avond een brief waarin een losgeld werd gevraagd van 75000 gulden. Een voor die tijd kapitale som. Als er niet betaald werd, zou Frederick worden gedood. De huurkoetsier had de man en de jongen aan het einde van de Laan van Meerdervoort bij de Beeklaan afgezet. Vandaar waren ze de duinen in gelopen, richting zee. Met behulp van bewoners werd er gezocht, zonder resultaat. De volgende ochtend werd het lijk van de jongen gevonden door twee veldwachters. Hij was door degensten om het leven gebracht. Er waren enige verdachten maar verder onderzoek leverde niets op.

Het handschrift van de brief waarin het losgeld was gevraagd was zo bijzonder, dat hij in facsimile gepubliceerd werd in de krant

Het handschrift van de brief waarin het losgeld was gevraagd was zo bijzonder, dat hij in facsimile gepubliceerd werd in een krant. Daarop kwam een reactie van iemand die het herkende. De schrijver zou een oud-collega van hem zijn. Samen hadden ze als militair in Indië gediend. De man werd snel opgespoord en bekende de moord. De straf was levenslange opsluiting.

Na 20 jaar werd de zaak opnieuw bekeken. De moordenaar vertelde nu, dat een ander de moord had gepleegd. Deze mededader was nerveus geworden en had de jongen neergestoken. In 1905 werd de veroordeelde vrijgelaten. In een tijd, dat de typemachine net was uitgevonden en de dactyloscopie in de kinderschoenen stond, kon je toch tegen de lamp lopen door je handschrift.

JW

- advertentie -

Vertrouwd.
070 324 50 50 | info@nassauhuis.com

NASSAUHUIS
MAKELAARDIJ O.G.

Aan de westelijke rand van onze buurt liggen drie mooie begraafplaatsen: de Algemene Begraafplaats, de oude Joodse begraafplaats en de Rooms-Katholieke begraafplaats. Verstilde, maar geen stille plekken want omgeven door drukke verkeersaders als de Teldersweg, de Scheveningseweg en de Burg. Patijnlaan. In de komende edities laten we deze drie begraafplaatsen om beurten de revue passeren.

R.K. Begraafplaats Sint Petrus Banden

Begraafplaatsen in onze Archipel & Willemspark

In deze editie kijken we naar de Rooms-Katholieke Begraafplaats Sint Petrus Banden, gesticht in 1830. Opvallende elementen zijn de entreegebouwtjes en de neoclassicistische kapel uit 1838, beiden ontworpen door architect Adrianus Tollus. Langs de hele westelijke zijkant van het terrein loopt een monumentale arcade met 3 koepels en 32 bogen ook in neoclassicistische stijl. Deze stamt uit 1885 en is ontworpen door architect W.B. van Liefland. In de linkervleugel aan het eind van de arcade, staat een beeld van Johannes. Volgens een potloodschrijfsel op de achterkant van dit beeld heeft in 1944 een Nederlander zich weten te redden van achtervolging door de Duitsers door zich daar verstoppen te houden. De twee koepels aan het uiteinde van de arcade staan symbool voor Hoop en Liefde. De grootste koepel in het midden van de arcade wordt in de wandelroute op de site www.begraafplaatspetrusbanden.nl beschreven, als 'des Geloofs, welke de dood verplettert en overwint'. De kapel – met een grafsteen voor Tollus boven de ingang – en de recent gerestaureerde arcade, vormen een rijksmonument.

doden uitgeleide te doen in een mooi vormgegeven entourage? Een plek om tot bezinning te komen? Of een bedevaartsoord zoals de Parijse begraafplaats Père Lachaise waar de graven van beroemdheden als Chopin, Molière, Proust, Edith Piaf en Jim Morrison een attractie op zich zijn geworden. Ook Sint Petrus Banden kent veel bekende overledenen, variërend van schilders zoals Toorop, politici zoals Luns en Cals, succesvolle Haagse zakenlieden zoals Vroom en Dreesman, Paagman en Peek en Cloppenburg en musici zoals Robert Long en jazzorganisator Paul Acket.

Wat is de functie van architectuur van een begraafplaats? Is het ter meerdere glorie van de doden of is het bedoeld voor degenen die hier komen om

De naam Sint Petrus Banden verwijst naar de bevrijding door een engel van de door koning

Herodes gevangengenomen en geketende apostel Petrus, beschreven in Handelingen 12.

In eerste aanleg lag de begraafplaats buiten de eigenlijke stadsgrenzen. In 1827 werd bij Koninklijk Besluit om hygiënische redenen het begraven binnen de bebouwde kom verboden. Begravenisondernemers en bezoekers moesten zich via het Prinsevinckenpark door het zand ploegen om hun bestemming te bereiken. Ook bij de aanleg van tramlijnen werd er geen verbinding voorzien, naar vermeldt omdat daar vanuit protestantse kringen geen medewerking aan werd verleend.

De begraafplaats is dagelijks toegankelijk voor een mooie, rustige wandeling. Zeker de moeite waard, of het nu met een instelling van memento mori of van carpe diem, of beiden, is.

Door Bart Brouwer

Graag leid ik u rond langs de in deze serie artikelen beschreven gebouwen in de Archipel & Willemspark. bartelebrouwer@gmail.com

- advertentie -

Alexandria

GARANTIE AANNEMERS EST. 1920

BEHEERSBAAR ONDERHOUD AAN UW GEBOUW

Nodig Alexandria eens uit!

Restauratie- en renovatiebedrijf Alexandria is ook gespecialiseerd in onderhoud en beheer. We schuiven graag een keer vrijblijvend aan bij uw VvE-vergadering. Dan vertellen onze specialisten hoe u onderhoud en kosten inzichtelijk en beheersbaar houdt. U zorgt voor de koffie en wij voor de stroopwafels.

Maak een afspraak online op alexandriabv.nl of mail naar info@alexandriabv.nl, bellen mag natuurlijk ook!

SCHAKELPUNT
BURGERMEESTER
PATIJNLAAN
1900

'Rijker leven' is een initiatief dat in het kader van het project 'Haags Ontmoeten', door de gemeente Den Haag wordt gesubsidieerd. De Zorginstelling Florence geeft hier invulling aan en Ilse Mijnhart is de verantwoordelijke coördinator.

Het doel van 'Rijker Leven' is om mensen die daar behoefte aan hebben in onze wijk nader tot elkaar te brengen. Daartoe is een ruim aanbod aan activiteiten ontwikkeld dat soms wekelijks, tweewekelijks, maandelijks of eenmalig gerealiseerd wordt. De activiteiten vinden meestal plaats in de gezellige ontmoetingsruimte van Het Schakelpunt, op de hoek van de Borneostraat en de Burgemeester Patijnlaan. Een greep uit de activiteiten: Museumbezoek, Leesclub, Zondagmiddag Film (vertoond in de ontmoetingsruimte op het mooie nieuwe grote tv-scherm), Koffieochtenden, Maaltijden, Draadcafé (voor mensen die graag met naald en draad werken) Lezingen gevolgd door een Happy Hour met drankjes à €1,50 en hapjes, Huiskamerconcerten en een Verhalenproject 'Verborgen Schatten' waarbij men herinneringen opdiept die men graag met anderen wilt delen. Als u van al deze activiteiten regelmatig op de hoogte gehouden wil worden of als u zelf een voorstel voor een bepaalde activiteit heeft, richt u zich dan tot ilse.mijnhart@florence.nl of bel 06 39 85 06 94 (alleen onder kantooruren).

En noteer alvast in uw agenda deze twee activiteiten die beiden plaatsvinden in Het Schakelpunt en waarvoor u zich kunt aanmelden bij Ilse.

Optreden La Douce France vrijdag 2 december — 16.00 uur

Franse Chansons met zangeres Babette Swinkels op vrijdag 2 december, inloop om 16 uur, start 16.30 uur. Toegangsprijs: €6,- inclusief koffie of thee, twee drankjes en de bijbehorende borrelhapjes. Graag met gepast geld betalen.

Presentatie Dóór wijkbewoners Vóór wijkbewoners

'Rijker leven' zoekt enthousiaste vertellers, die veel over een interessant onderwerp weten en dat willen delen met hun wijkgenoten. De te vrijdagmiddag van de maand tussen 15.00-16.00 uur is Het Schakelpunt open voor dit initiatief en erna is er een Happy Hour om na te praten. Er is ook een microfoon en een groot beeldscherm. Belangstelling: ilse.mijnhart@florence.nl of bel 06 39 85 06 94

Kerk elke dag open — 13.30 tot 15.00 uur zaterdag tot 16.00 u

De kerk van de H. Jacobus de Meerdere aan de Parkstraat vormt samen met het Willibrordushuis in de Oude Molstraat en de Broeders van St. Jan een spiritueel centrum in het hart van Den Haag. De kerk staat aan de rand van onze wijk en Archipel-Willemspark behoort tot deze parochie.

Ouderenbezoekgroep de St. Jacobsstaf

In de A&W is de bezoekgroep van de St. Jacobuskerk de St. Jacobsstaf actief. Zij bezoeken mensen die aan huis gebonden zijn, begeleiden bij dokter- of ziekenhuisbezoek en organiseren uitstapjes. Ook zorgen zij voor begeleiding en vervoer bij kerkbezoek. Zij doen, zo nodig, boodschappen en/of maken met u een wandelingetje (rollator of rolstoel geen bezwaar). Ook bij het vervoer om een coronaprik te halen willen wij u graag begeleiden. Iedere oudere wijkbewoner kan een beroep op ons doen. Belt u met Lore Olgers, T. 070 324 41 18 of 06 29 73 71 51.

Advent/kerstlunch voor ouderen

Zondag 18 december na de Hoogmis is er van 12.15 tot 14.15 uur een feestelijke Advent-Kerstlunch in de stijlvolle kamers van de pastorie aan de Willemstraat 60. De maaltijd, de muziek, alles staat in het teken van het naderende Kerstfeest. Iedere oudere wijkbewoner is hierbij van harte welkom. U kunt thuis worden opgehaald en weer worden teruggebracht. Voor informatie en opgave Lore Olgers, T. 070 324 41 18 of 06 29 73 71 51.

Vigilie van Kerstmis Nachtmis

Zaterdag 24 december om 24.00 uur Vigilie van Kerstmis Nachtmis. Kerk open om 23.20 uur voor koor- en samenzang van kerstliederen. Aansluitend om 24.00 uur Latijnse Hoogmis. Missa KV 259 – W.A. Mozart wordt ten gehore gebracht door Cantemus Domino met solisten. Organist C. Cames van Batenburg. Algehele muzikale leiding Susanna Veerman, dirigent.

Zondag 25 december om 14.00 uur Kinderen bij de Kerststal. Korte kerstviering voor (kleine) kinderen en hun ouders.

Pastorie H. Jacobus de Meerdere Willemstraat 60 | 2514 HN Den Haag
Pastoor | Drs. A.L. Langerhuizen | T 070 360 55 92 | jacobus@rkdenhaag.nl
www.rkdenhaag.nl/geloofsgemeenschappen/h-jacobus-de-meerdere

Verlag lezing 'Positieve gezondheid'

In het Schakelpunt werd vrijdag 7 oktober de maandelijkse lezing van **Rijker Leven** verzorgd door Ellen van Steekelenburg, wijkbewoner en gecertificeerd trainer iPH. **Positieve Gezondheid gaat over een nieuwe manier van kijken naar zorg en persoonlijk welbevinden.**

Ruim 20 enthousiaste wijkbewoners kwamen op deze inspirerende middag af. Er was interesse in anders en breder denken over gezondheid. Veel wat verteld werd was zeer herkenbaar voor de bezoekers. Meedoen en zingeving draagt ook bij aan je gezondheid kwam sterk naar voren. Zo noemden enkele deelnemers 'contacten waar je plezier aan beleeft', 'het is zo fijn dat ik nog mee kan doen met de gymclub' en 'veel hangt ook af van hoe je omgaat met ouder worden'.

Ellen introduceerde de vernieuwde omschrijving van gezondheid: Positieve Gezondheid, met zes dimensies. En die dimensies zijn lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, meedoen en dagelijks functioneren. Het zogeheten spinnenweb is hier een visualisatie van. Voor meer info hierover zie www.mijnpositievegezondheid.nl Er ontstond een geanimeerde discussie in tweetallen toen bezoekers hun eigen 'spinnenwebben' mochten invullen. Dat leidde over en weer tot hele persoonlijke ontboezemingen.

'Het begint altijd bij jezelf' was een opmerking van één van de deelnemers. Door de dimensies op het spinnenweb in te vullen, ontdek je wat er mogelijk kerwijs aan je welbevinden mankeert en verbetering behoeft. Als je dat eenmaal hebt geconstateerd, krijg je ook een beter inzicht in waar je je eigen regie kunt nemen om Positieve Gezondheid vorm te geven. We sloten de middag af met een gezellige happy hour. <https://www.kleingeluk.nu/boeken/klein-geluk-als-je-ziek-bent/> met tips om goed voor uzelf te blijven zorgen volgens de zes dimensies van Positieve Gezondheid.

Mocht u nog meer informatie willen, kunt u Ellen van Steekelenburg contacteren, info@devonkenfabriek.nl tel. 06 53 58 68 20 De Vonkenfabriek

www.mijnpositievegezondheid.nl
www.devonkenfabriek.nl

Gezocht Pannenkoeken bakkers

Bent u bereid om voor onze senioren wijkgenoten een keer in de zoveel weken op maandag van 11.30 tot 13.45 uur pannenkoeken te bakken? Uit de aanmeldingen wordt in gezamenlijk overleg een schema opgesteld van teams van twee personen. U kunt zich aanmelden bij: Randjeni Dubar, 070 350 35 11, stichtinghetklokhuus@live.nl.

Let op: een vrijwillige klus is geen vrijblijvende klus. Met andere woorden als u zich hiervoor opgeeft, dan willen we op u kunnen rekenen.

WIJK- & DIENSTENCENTRUM

CELEBESSTRAAT 4

Iedere dag koffie & thee in de ontmoetingsruimte
09.00 tot 16.00 uur (vrijdag tot 15.00 uur)
Gebruik van de computers en lectuur.

MAANDAG

Gym voor ouderen 55+
09.30 uur
Er zijn 3 lessen, MBVO
Pannenkoeken lunch
11.30 tot 15.00 uur
Voor iedereen. Reserveren is niet nodig
Yoga op de stoel
12.15 tot 13.15 uur
Tafeltennis
13.30 tot 15.00 uur
Rijker Leven
14.00 tot 16.00 uur

DINSDAG

Bewonersorganisatie A&W
09.00 uur
Sport Grondoeeningen
Dames 16.30 uur Heren 17.45 uur
Juridisch Spreekuur
19.00 uur laatste dinsdag v.d.m. – op afspraak
Bouwkundig Spreekuur
19.00 uur
3e dinsdag v.d. maand – op afspraak

WOENSDAG

Oogvereniging
te woensdag van de maand – aanmelden bij zaal
Koempoelan
ze woensdag van de maand
Sodurado
16.15 uur 5-15 jaar
Alexander Techniek
– op afspraak
Sport Grondoeeningen
Heren 19.30 uur

DONDERDAG

LabWest prikpost
10.30 tot 11.15 uur
Alexander Techniek
– op afspraak
Verborgen Schatten
14.00 tot 16.00 uur

VRIJDAG

Bewonersorganisatie A&W
09.00 uur
Klei- en boetseerclub
10.00 uur – op afspraak
Koersbal 50+
10.00 uur – aanmelden bij zaal
Bibliotheek
13.30 tot 15.00 uur
Hulp bij tablet of laptop
– op afspraak

ZATERDAG

Sport Grondoeeningen
Heren 09.30 uur
Kyosho Jutsu
Zelfverdedigingskunst 10.30 uur
Sodurado
13.30 uur 5-15 jaar

www.stichtinghetklokhuus.nl
telefoon 070 350 35 11

Expositie in 't Klokhuis

Hommage aan Rob Douw

Rob Douw stierf in februari van dit jaar op 81-jarige leeftijd. Uit eerbetoon voor deze markante wijkgenoot wordt zijn werk in 't Klokhuis van 05.12.22 tot 05.03.2023 tentoongesteld.

Rob begon als songwriter van tamelijk absurdistische teksten voor de 'progressieve rockband' Supersister. Maar gaandeweg zijn leven ontwikkelde hij zich geheel autodidactisch als schilder. Hij was buitengewoon kundig in het maken van perspectieftekeningen en was bekend om zijn artists impressions waarmee hij nog te realiseren bouwkundige projecten visueel vormgaf. Het verhaal gaat dat toen hij ooit een tussenlanding maakte in Qatar de omgeving hem, tot zijn eigen verbazing, zo bekend voorkwam. Het bleek dat hij jaren daarvoor in opdracht van een architectenbureau een perspectieftekening gemaakt had voor het ontwerp van de luchthaven!

Rob richtte zich oorspronkelijk veelal op het schilderen van Haagsche huizen, vaak in opdracht van de eigenaar, maar het schilderen van hyperrealistische portretten kreeg uiteindelijk de overhand. Voorbeelden daarvan stelde hij tentoon achter de ramen van zijn kleine parterrewoning in de Borneostraat. Naar aanleiding van een dubbele oorontsteking, opgelopen tijdens zijn jonge jaren in het Tjidengkamp in Indonesië, was Rob ernstig slechthorend. Hij was niet gediend van een hoortoestel en om die reden maakte hij soms een wat afstandelijke indruk terwijl hij misschien wel een solitair, maar zeker geen asoci-

5 december tot 5 maart Werk van Rob Douw in 't Klokhuis

aal mens was. Hij had een goed gevoel voor humor. Hij vertelde graag sterke verhalen waar hij zelf dan enorm om moest lachen. Voor buurt- en straatfeesten was hij altijd te vinden. Hij kon geweldig goed koken en produceerde voor zo'n feest dan heerlijke Indonesische gerechten. Hij was een echte Archipeller van de oude stempel: een artistieke freelancer, zoals er in het verleden heel wat in deze wijk woonden.

Tot 5 maart kunt u Rob's nagelaten werk bekijken in 't Klokhuis. Mocht u overwegen iets van hem te kopen, neem dan contact op met zijn zus Marijke Wels.

 interesse? marijkewels@gmail.com

Onthoofd

Toen ik in onze wijk zag hoe alle straatlantaarns kundig werden 'onthoofd' en vervangen door een prachtig LED-alternatief, kwam ineens de afbeelding bij me op uit één van mijn schoolboeken. Het betrof het schilderij van een anonieme meester uit de late 16e eeuw met de titel 'De bakker van Eeklo'.

De bakker van Eeklo
artiest onbekend

Er zijn verschillende kopieën van het schilderij gemaakt en één daarvan hangt in het Muiderstot. Je ziet biddende figuren met een kop van kool, terwijl op de achtergrond knechten met ontbloot bovenlijf, hoofden in een oven schuiven. Je kon blijkbaar bij bakker Eeklo je kop over laten bakken. Dat deed je als je niet tevreden was over je uiterlijk. Of als je niet tevreden was over je eigen persona. Ook derden konden bepalen dat je je maar beter liet overbakken, want je ziet door de geopende deur, mensen binnenkomen met een hoofd in hun handen. Het was je wel geraden om tijdens het bakproces te bidden, want er kon wel eens wat misgaan. Werd je hoofd te heet gebakken, dan kwam je eruit als heethoofd. Was het te kort, als halvegare. En ging het helemaal mis, als misbaksel.

De wens om overgebakken te worden vanwege je uiterlijk is nu nog steeds actueel. De plastisch chirurgen hebben het er maar druk mee. En wat het overbakken van je persoonlijkheid betreft: U en ik kunnen zo een paar mensen bedenken, die we graag bij bakker Eeklo lieten overbakken. Je hoeft de krant maar open te slaan of naar het nieuws te kijken... wel blijven bidden dat ze er beter uitkomen, dan dat ze erin gingen!

Voor onze lantarenpalen hoeven we niet te vrezen. Die kun je zonder veel risico 'overbakken'. Ze zijn er dan ook heel mooi uitgekomen. Een beetje koeler, maar heel helder van geest. En bovendien energievriendelijker. Die kunnen mooi weer 25 jaar mee.

AH

KK

Fijne buurten in NL

Tevredenheid alom in de wijk: Een rapport van de Vrije Universiteit Amsterdam rangschikt onze Archipel&Willemspark buurt als vierde van fijne buurten in Nederland. De Haagse Vogelwijk kwam als beste uit de bus, tussen Vogelwijk en Archipel&Willemspark in staan de Arnhemse Burgemeesterswijk en Almere Haven.

Omdat mij de Vogelwijk een mooie, maar ook wel saaie en eenvormige wijk lijkt en ook bij Almere mijn hart niet onmiddellijk sneller begint te kloppen, heb ik het rapport - 'Hoe sociale cohesie de buurt bij elkaar houdt' - er maar eens bijgehaald. En dan past, met alle respect voor het onderzoek, een klein beetje nuance-ring.

In totaal heeft de VU 171 van de meer dan 12.000 buurten in Nederland via vragenlijsten onderzocht. De vragenlijsten werden online ingevuld door bewoners die gebruikers waren van buurtapp Nextdoor, de commerciële (Amerikaanse) opdrachtgever van het onderzoek. Deelnemers werd gevraagd om zelf hun buurt te beoordelen, vooral in de zin van het 'je thuis voelen in de buurt'. Belangrijkste naar voren komende kenmerken voor een fijne buurt bleken een rustige woonomgeving, geen overlast van omwonenden, prettige omgang tussen buurtgenoten, een gunstige locatie en goede bereikbaarheid. De antwoorden telden mee als er in een buurt meer dan 20 respondenten waren.

Ik geloof graag dat het onderzoek naar sociale cohesie in de 171 onderzochte buurten wetenschappelijk goed onderbouwd en verantwoord is, maar neem de conclusies vanwege de wat subjectieve benadering toch met een korreltje zout. Wat natuurlijk niet wegneemt dat ik, in al mijn subjectiviteit, de hoge score voor Archipel&Willemspark zeer waardeer.

Te kijk in de wijk

instagram joslamcomics

GoFundMe

Soms zijn er opmerkelijke privé-initiatieven: onze Zuid-Koreaanse buurtgenoot Jeesun Han startte met enkele collega's een actie om tussen woensdag 19 en zondag 23 oktober via GoFundMe 3.500 euro op te halen voor de Voedselbank.

Zondagmiddag werd dat doel bereikt met steun van zowel buurtbewoners als vele anderen. De actie werd nog kort voortgezet en eind oktober stond de teller op meer dan 4.000 euro, bijeengebracht door 156 deelnemers. De opbrengst werd beschikbaar gesteld aan de Voedselbank Haaglanden die Den Haag, Rijswijk en Zoetermeer bestrijkt. De initiatiefnemers hielpen bij de distributie van voedselpakketten. Een mooi voorbeeld van betrokkenheid om mensen te steunen die dat hard nodig hebben.

